

Novo mesto

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA LESNE

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

68000 NOVO MESTO

Kom. Staneta 26

NOVEM MESTU

Akril iz Novolesa

Trebnjem odprli tovarno za 1.000 ton plošč

Dvajset milijonov dinarjev vredna tovarna je bila hitro zgrajena. Da je bila tovarna tako hitro postavljena, imajo zasluge tudi domači izvajalci: Trimo in Stanovanjsko podjetje ter ljubljanski IMP. Gre za dokaj zapleteno proizvodnjo, za katero delavci ne morejo usposobiti druge kot v tovarni sami. Bodočnost tovarne je v nadaljnji predelavi akrilnih plošč v steklo, ki bi imelo odjemalce tudi v avtomobilski industriji. Tovarna bo prešla od poskusnega dela na redno proizvodnjo verjetno že z novim letom.

Razumljivo je, da novi kolektiv takoj na začetku še nima svojih lastnih samoupravnih organov, čeprav so že ustanovili sindikalno organizacijo. V pripravi so analize za oblikovanje tovarne kot temeljne organizacije združenega dela v okviru straškega NOVOLESA. V tovarni menijo, da bodo to izpeljali že v jeseni ali vsaj pred koncem leta.

Prešernova družba je pripravila za vas

Šest knjig iz zbirke za leto 1975 bo samo 55 din oziroma 85 din, če jih želite vezane v platno

V letu 1975 bo Prešernova družba izdala knjižno zbirko, ki bo obsegala šest zanimivih knjig. Te so:

Prešernov koledar 1975, ki bo posvečen 30-letnici osvoboditve in koncu druge svetovne vojne.

Janeza Svajncerja „Ko človek zori“ roman o mladem nedoraslem možu, ki vstopa v zakon z žensko, ki ga v mnogočem prekaša. Roman je podoba mnogo mla-

dih zakonov, zraslih iz lahkomiselnosti in ne slutnih odgovornosti in trdote, ki ju pred človeka postavi družina.

Tone Svetina je napisal povest „Ugaslo ognjišče“ in opisal življenje samotarja visoko v gorah, ki ga šele partizani pritegnejo v vrtnice življenja, nakar umre v boju za svobodo.

Knjigo Leninove žene Nađe Krupskaje „Spomini

na Lenina“ bodo bralci radi prebiral, saj bodo voditelja velike oktobrske revolucije in marksističnega misleca spoznali tudi s tistih strani, ki so jim bile do zdaj neznanne.

Naposled bo tu „Mlada Breda“, zbirka najlepših slovenskih ljudskih pesmi.

Zbirko bo zaključilo poljudnoznanstveno delo dr. Frančiška Smerduja „Rastline in naše zdravje“. Z

njo želi Prešernova družba seznaniti svoje bralce o koristnosti rastlin pri zdravljenju.

Cena vseh knjig je 55 din – broširanih in 85 din, če so vezane v platno.

Bralce našega glasila vabimo, da si zbirko naročijo in postanejo člani Prešernove družbe. Naslov Prešernove družbe je v Ljubljani, Borscova 27.

Vojna površnosti in neodgovornosti

Komisija za izrekanje ukrepov ima že polne roke dela - Gledanja »skozi prste« ne bo več

Vsi smo se lahko seznanili s štirinajstimi ukrepi, ki jih je sprejel politični aktiv Novolesa. Ti ukrepi niso bili napisani zato, da bi izpolnili stran našega glasila, ampak zato, ker so življenjskega pomena za OZD, za vse TOZD, za vse nas.

Ukrep ne pomaga, če je samo napisan, ampak mora biti tudi realiziran. Da bi lahko uresničili teh štirinajst ukrepov, je potrebno za vsakega opraviti mnogo manjših nalog. Vsi ukrepi pa nas morajo voditi do enega skupnega smotra — boljšega gospodarjenja. To pa je: narediti čimveč — pri enakih ali manjših stroških.

Rekli boste: „Kako je to mogoče, ko pa je vse dražje?“ Ravno zato, ker je vse dražje in dražje, mora vsak na svojem delovnem mestu boljše gospodariti. Na to nas opozarja tudi 11. točka ukrepov.

Pogoji prodaje so se zaradi nerešene kreditne politike močno zaostri. Posebno se to čuti pri prodaji izdelkov naše TOZD, ki niso „ekskluziva“ ene same trgovske hiše. Izdelke prodajamo skoraj vsem trgovskim organizacijam v Jugoslaviji. Naši izdelki so na trgu sicer zelo dobro sprejeti, začele pa so se pojavljati reklamacije, ki niso posledica strokovne nesposobnosti ljudi v TOZD. Izvirajo iz čiste površnosti in malomarnosti pri posameznih delovnih operacijah, največkrat celo na zaključku. (Zamenjava elementov, manjkajoča okovja in kake odrgnine).

Da bi premagali vpliv naraslih fiksnih in variabilnih stroškov, vidimo izhod v povečanju proizvodnje. Prav to narekuje 1. točka ukrepov. V sedanjih ne-lahkih prodajnih pogojih se ne bo dalo prodajati slabega pohištva oziroma takega, ki ga je potrebno reklamirati zaradi površnosti tovarne.

V TOZD TPP smo napovedali površnosti in neodgovornosti vojno. Na zadnjem sestanku DS, razširjenem z IO sindikata in vodstvom aktiva mladih delavcev, smo se dogovorili, da bomo začeli preganjati neodgovornost pri delu. Prišlo je tako daleč, da so posamezni delavci odklanjali naloge z „ne bom“ in vpili na svoje izmenovodje. Opozorila vodje proizvodnje niso pomagala.

Rezultat tega je bilo površno opravljeno delo. Tudi najpotrpežlivejši izmenovodje so postajali živčni in zadirčni. Komisija za izrekanje ukrepov ni dobila prijav. Na sestanku izmenovodij so sklenili, da jim mora pri njihovem prizadevanju pomagati komisija za izrekanje ukrepov. Komisija je prvič zasedala in obravnavala kršilce delovne discipline. Bili so v glavnem samovoljni izostanki z dela. V samoupravnem sporazumu pa smo sprejeli, da je hujša kršitev delovne dolžnosti tudi malomaren odnos do dela, neodgo-

vornost na delovnem mestu, skratka nedisciplina. Na vse-spolšno nedisciplino v OZD in TOZD so nas začeli opozarjati tudi naši najvišji voditelji: tov. Stane Dolanc v svojem govoru na VISU, tov. Tito na Jesenicah.

Ko je komisija za izrekanje ukrepov pred kratkim ponovno zasedala, ni obravnavala samo samovoljnih izostankov z dela in prihajanja na delo v vinjenem stanju, temveč tudi malomarno in neodgovorno delo. Za začetek so bili izrečeni milejši ukrepi, vendar se je komisija s kršitelji resno pogovorila in jih opozorila, da pri tistih, ki ukrepov ne bodo resno jemali, pride

lahko tudi do izključitev iz delovne organizacije. Komisija je sicer tudi tokrat izrekla dva ukrepa izključitve, vendar pri dveh delavcih, ki sta zagrešila vrsto hujših kršitev: od samovoljnih izostankov, malomarnega dela, poskusa škode na osnovnih sredstvih do groženj sodelavcem ter predpostavljanim. Komisija svojo nalogo izredno resno opravlja in smo prepričani, da bodo njeni ukrepi prinesli dobre rezultate.

Še bolj pa si želimo, da komisiji v bodoče ne bi bilo več potrebno zasedati, da bi vsak vedel za svojo dolžnost na svojem delovnem mestu.

ING. STANE ŠTAVDOHAR

KAKO PROTI MOREBITNEMU NAPADALCU?

Če bi nas doletelo najhujše

Odbor za ljudsko obrambo v Novolesu je že začel ukrepati

Spričo vedno novih vojnih žarišč na svetu — predvsem na Bližnjem vzhodu (Ciper) — se moramo tudi pri nas že v mirnem času pripraviti na obrambo proti morebitnemu „jutrišnjemu“ napadalcu.

Obrambna moč naše družbe je neposredno odvisna od stopnje našega razvoja, gospodarske moči, političnih odnosov, organiziranosti in usposobljenosti za obrambo, varnost in samozaščito.

Socialistični samoupravni sistem zahteva od proizvajalcev v združenem delu in občanov in jim tudi omogoča, da aktivno sodelujejo v obrambi in samozaščiti naše samoupravne družbe. Pričujoči sestavek želi bralce na kratko seznaniti z delom in pripravami za ljudsko obrambo v Novolesu.

Na seji odbora za ljudsko obrambo 14. avgusta smo razpravljali o zaščiti naših delavcev v primeru vojne. V ta namen je bila imenovana komisija, ki ima nalogo pripraviti tehnično dokumentacijo, določiti lokacijo za zaklonišča in vse drugo v

zvezi s postopno graditvijo zaklonišč pri posameznih temeljnih organizacijah združenega dela. Nadalje je nujno zagotoviti sredstva za zatamnitev vseh Novolesovih prostorov v primeru vojne, da bi tako zmanjšali človeške žrtve in škodo.

Že v miru si moramo organizirati varno delo v vojnih razmerah, delavci naj bi bili varni in zaščiteni na delovnem mestu, saj bo potrebno tudi v vojnem času organizirati proizvodnjo, sicer v obsegu, kot bodo dovoljevali pogoji.

Vsakega delavca moramo že zdaj seznaniti s tem, kje bo izhod iz tovarne v zaklonišče, če pride do zračnega napada. Ustrezno navodilo bo izdalo vodstvo temeljne organizacije združenega dela, izvajanje pa bo nadzorovala komisija sindikata v vsaki TOZD.

Poskrbeti moramo za čim-boljšo usposobljenost vseh naših enot civilne zaščite, partizanske enote, odbora za ljudski odpor in štaba civilne zaščite v Novolesu. V ta namen bomo oktobra organizirali vaje teh enot.

Na koncu še nekaj besed o tem, kaj med drugim pravi zakon o narodni obrambi SFRJ št. 22/74. 162. člen določa, da morajo imeti vsi občani osebni zaščitni pripor, ki bi ga uporabili v radiacijski, biološki in kemični nevarnosti.

Osebni zaščitni pripor (komplet) obsega: zavitek vate, zavitek papirnatih robcev za čiščenje in brisanje, zavitek pralne praška za umivanje in pranje obleke, zavitek sode bikarbone za degazacijo oči in sluznic, plastična steklenička z 200 ml alkohola, prvi povoj tip 3, respirator in zaščitno ogrinjalo.

Osebni zaščitni pripor mora kupiti vsak sam.

NOVOLESOVA TOPLARNA ŽE VEČKRAT OPRAVIČILA SVOJ OBSTOJ

S svojo energijo smo kos višji sili

Julija so minila tri leta in pol, kar je v Novolesu začel obratovati energetska objekt – toplotna. Da je toplotna za nas izrednega pomena, izpričuje že dejstvo, da daje paro in električno energijo. Oboje Novoles nujno potrebuje za nemoten proizvodni proces.

Do letošnjega julija je toplotna proizvedla 306.261 t pare in 20.000.000 kW/h električne energije. Poudariti je treba, da je lastna elektrika že nekajkrat reševala Novoles. In ne samo to! Preračunajmo vrednost ustvarjene energije v dinarje, pa bomo hitro ugotovili, da se lastna elektrika izplača. 20 milijonov kW/h je vrednih okoli 10 milijonov din, česar nikakor ne moremo zanemariti.

O pomenu lastne energije lahko še razglabljamo. Spomnimo se, kako smo se letos – v času splošne redukcije na javnem omrežju – izognili 14-dnevnim izpadom v proizvodnji prav zato, ker imamo svoj energetska objekt.

Upravičenost lastne toplotne je najlažje dokazati prav ob splošnih energetskih krizah. Mnenje o tem, ali se nam je ta investicija več kot izplačala, so med tem morali spremeniti tudi tisti, ki so od zunaj kritizirali ekonomsko upravičenost take naložbe. Črnogledov – upamo si trditi – zdaj ne more biti več.

O pravilnem pristopu Novolesa h gradnji toplotne je dnevnik Delo 4. septembra pisal takole (članek citiramo v celoti):

ZGLED NOVOLESA – Novomeškemu podjetju lastna električna centrala

omogoča, da proizvodnje, tudi ob krizah, nikoli ne ustavi.

NOVO MESTO, 3. septembra – Ko so si leta 1970 v lesnem kombinatu Novoles v Straži pri Novem mestu zgradili lastno električno centralo, nas v Sloveniji še ni tako hudo pestilo pomanjkanje električne energije. Če so odgovorni v tem podjetju že tedaj razmišljali o hudih časih, ki jih zdaj preživljamo, jim lahko samo čestitamo, saj danes praktično nikoli ne stojijo, čeprav je vsa Slovenija v temi. Pred dnevi so v lastni električni centrali, ki jo kurijo z lesnimi odpadki, „pridelali“ že 20 milijonov kilovatov električnega toka in tako slavili mali jubilej.

Odgovorni ljudje v podjetju so nam povedali, da jim je

lastna energetska baza pomagala v najhujših kriznih dneh. Ko so drugi delovni kolektivi na Dolenjskem ustavljali proizvodnjo, so v Novolesu delali, kot da se ni nič zgodilo. Kaj pomeni, da ni treba zaradi višje sile ustavljati proizvodnje, ni potrebno posebej poudarjati. Delavci čutijo večjo gotovost, delovni proces se ne prekine, disciplina ne popušča, ob koncu pa je treba omeniti tudi ekonomski učinek, ki je tudi velikega pomena. Ker jim ni treba prekiniti proizvodnje, so lahko do rokov izpolnili pogodbe, česar ni zanemarjati, če vemo, da Novoles dobršen del svoje proizvodnje – letos bo izvoz znašal že 9 milijonov dolarjev – proda na zahtevnem zahodnoevropskem trgu oziroma v Ameriki. Kupcem je na ta način lahko pravočasno dobavil proizvode in se s tem izognil marsikaterim nevšečnostim.

V Novolesu, kjer dobro poznajo ekonomski račun, so seveda že izračunali, koliko jim je do zdaj pomagala „domača

energija“. Račun je pokazal, da se jim je naložba že izplačala; če bi k temu dodali še stroške zaradi izpada električne energije, ki jim ne bi prizanesli, kot tudi drugim niso, so na ta račun prihranili lepe denarje.

Ni namen tega sestavka, da bi zdaj vsi na vrat na nos gradili lastno energetska bazo. Morda se to izplača samo Novolesu, ker kuri lesne odpadke, s katerimi bi drugače imeli težave. V roke je treba vzeti papir in svinčnik in izračunati, kaj se splača in kaj ne.

Iz prispevka v Delu je razvidno, da je odločitev Novolesa o gradnji lastnega energetskega vira bila še kako pravilna. Nemoten potek proizvodnje v Novolesovih TOZD tudi v času splošnega pomanjkanja električne energije pa neizpodbitno dokazuje, kako je lastna energetika življenjsko povezana s proizvodnjo.

Zato verjetno vsi želimo, da bi bilo v prihodnje v energetiki čim manj „strojelomov“ in čim manjši zastoji v proizvodnji.

Niko Galeša, el. ing.
direktor TOZD TES

Tudi Dvor je že dobil samoupravne organe

52 delavcev ustvari mesečno proizvodnjo, vredno 90 starih milijonov -
Primanjkuje skladišč za končne izdelke

Preč nedavnim smo imeli v TOZD TSP, obrat Dvor, volitve v samoupravne organe TOZD. S tem smo tudi po samoupravni poti zaključili nenormalno stanje, ki je bilo na Dvoru pred priključitvijo k Novolesu. Delavski svet TOZD TSP je na seji 29. avgusta že verificiral mandate delegatom obrata Dvor.

V DS TOZD TSP sta bila izvoljena delegata Martina Legan in Martin Novak, v izvršilni odbor je bil delegiran Janez Potočar, medtem ko je član komisije za izrekanje ukrepov Lado Repar.

Sicer pa mislimo, da je prav, da delavce Novolesa obvestimo o delu tega dela tovarne stilnega pohištva. Pred časom smo že pisali o tem, zakaj je Novoles prevzel Dvor in zakaj se je le-ta priključil ravno TSP, nekaj pa je bilo rečenega o programu dela; danes pa bomo povedali, kako obrat dela sedaj, ko ima konstituirane samoupravne organe.

Predvsem je treba poudariti, da že dva meseca poslujemo rentabilno – po komaj dveh mesecih uvajanja. Vsekakor je to uspeh, ki ga je treba zabele-

žiti in pri tem podčrtati, da je to v glavnem zasluga Petra Drenika, ki je uspel ob pomoči Janeza Potočarja in ostalih sodelavcev konsolidirati obrat v tako kratkem času. Tudi rebalans plana do konca leta 1974 je predvidel dobre rezultate, tako da je bila priključitev vsekakor umestna ne samo iz političnih, ampak tudi iz gospodarskih razlogov.

V tem času imamo zaposlenih že 52 delavcev in delamo že v dveh izmenah. Trenutna vrednost mesečne proizvodnje znaša približno 90 milj. S din, se pa z vsakim mesecem povečuje. Kot je že bilo omenjeno, izdelujemo pisarniško pohištvo srednjega razreda, uvajamo pa že tudi bokse in stene za kopalnice, ki jih surove dobivamo iz TPI Soteska.

S prodajo trenutno ni problemov, težko nam je le, ker imamo premalo prostorov za skladiščenje končnih izdelkov. Kupci namreč zahtevajo celoten pisarniški asortiman, tako, da morajo nekateri izdelki čakati na druge. Šele ko dobimo komplet izdelkov, lahko odpremljamo. Mislimo, da bo moral Novoles čimprej odkupiti hlev, ki stoji v neposredni bližini in v katerem bi dobili 600 m² skladiščnih prostorov.

Seveda to ni edini problem, ki nas tare. Mislimo da sedaj, ko že poslujemo rentabilno, tudi že lahko kaj rečemo o naših načrtih.

Vsekakor moramo najprej urediti ogrevanje. V ta namen smo dogovorjeni s TOZD TES, da nam bodo očistili kotle in montirali grelec v lakirnici. Vse to mora biti gotovo do konca

septembra. V istem času pa bomo uredili še deponijo premoga in iveric, za kar so sredstva zagotovljena.

Nimamo pa zagotovljenih sredstev za streho, ki je čisto rešetasta in za razširitev lakirnice, ki je (54 m²) veliko premajhna. Mislimo, da bi moral „Novoles“ napeti vse sile, da bi dobil finančna sredstva iz občinske rezerve, da bi uredili vse, kar je bilo navedeno.

Sicer so vsakršne razširitve obrata Dvor prostorsko omejene, ker sta osnovna stavba in hlev kulturna spomenika – spomin na fužinarsko preteklost. Ne glede na to lahko ob pametni organizaciji v obratu zaposlimo do 70 delavcev, ki bodo imeli ob dobrem proizvodnem programu, ki bo zagotavljal dobro prodajo in rentabilnost, ob koncu leta 1974 vse pogoje, da se konstituirajo v TOZD.

SLAVKO MEDLE

NAŠI ŠPORTNIKI SO SE SPET ODREZALI, TOKRAT NA KODELJEVEM

NA LESARIADI 74 NAŠI ODBOJKARJI PRVI

Med ekipami iz 43 delovnih organizacij je Novoles zasedel 7. mesto - Lesariada 75 bo v severni slovenski prestolnici

5. lesariada — športne igre delavcev slovenske lesne industrije — je bila v športnem parku na Kodeljevem v Ljubljani. Organiziralo jo je poslovno združenje LES, pokrovitelj pa je bil generalni direktor Slovenijalesa.

S sobotno povorko tekmovalcev iz 43 delovnih organizacij in po pozdravnih nagovorih članov častnega predsedstva — okoli 1700 tekmovalcem je spregovoril tudi dipl. pravnik Janko Goleš, predsednik republiške konference sindikata delavcev lesne industrije in gozdarstva Slovenije — so bile igre slavnostno odprte.

Tekmovalci so pomerili v šestih panogah: malem nogometu, odbojki, kegljanju, balinanju, streljanju in šahu. Velika izenačenost ekip in zelo dobra tehnična izvedba tekmovalstva pripomogli, da so bile igre zanimive, pa tudi športna disciplina je bila zgledna.

Po končanem tekmovalstvu so objavili uradne rezultate in podelili pokale za ekipna prva tri mesta, prehodni pokal strelske zveze Slovenije in odličja za prva tri mesta v posameznih panogah. 5. lesariada se je končala z besedami: NASVIDENJE PRIHODNJE LETO V MARIBORU!

Kako smo se odrezali udeleženci iz Novolesa?

Nismo se izkazali le v slavnostnem sprevodu, marveč tudi na tekmovališčih. V odbojki, ki je vzbudila največje zanimanje gledalcev, so naši fantje osvojili prvo mesto, česar ni nihče pričakoval. S požrtvovalno igro so si pridobili simpatije gledalcev in spravili na kolena tudi ekipe, kot so: GLI Slovenjgradec, MARLES iz Maribora in v finalu MEBLO iz Nove Gorice. Za zmagovito moštvo so igrali: Grandovec, Galeša, Goleš, Vidmar, Bencik, Slak in Sedej.

Velikemu slavu Novolesa je pripomogel tudi uspeh ženske ekipe v šahu. Šahistke: Škrablova, Markovičeva, Rajhova, Kraševčeva in Darovčeva so zasedle odlično drugo mesto.

Dobre uvrstitve so dosegli še: letos pomlajena ženska ekipa odbojkaric, moška in ženska ekipa v kegljanju in moški v balinanju.

REZULTATI — mali nogomet: 1. Lipa (Ajdovščina), 2. Lip (Bled), 3. Glin (Nazarje), 31. Novoles;

odbojka — moški: 1. Novoles, 2. Meblo (Nova Gorica), 3. Marles (Maribor);

ženske: 1. Slovenijales — Brest (Cerknica), 2. Lip (Bled), 3. Slovenijales — Savinja (Celje), 5. Novoles;

kegljanje — moški: 1. Meblo (Nova Gorica), 2. Slovenijales — Brest (Cerknica), 3. Elan (Begunje), 8. Novoles;

ženske: 1. Brest (Cerknica), 2. Meblo (Nova Gorica), 3. Slovenijales — Savinja (Celje), 6. Novoles;

balinanje: Inles (Ribnica), 2. Javor (Pivka), 3. Lesonit (Ilirska Bistrica), 11. Novoles;

streljanje — moški: 1. Lip (Slovenske Konjice), 2. Stol (Kamnik), 3. Elan (Begunje), 16. Novoles;

ženske: 1. Jelovica (Škofja Loka), 2. Lip (Slovenske Konjice), 3. Brest (Cerknica), 14. Novoles;

šah — moški: 1. Stol (Kamnik), 2. Tovarna meril (Slovenjgradec), 3. Elan (Begunje), 19. Novoles;

Ekipa Novolesa je zasedla zelo dobro 7. mesto.

Po slavnostni podelitvi priznanj in zaključku 5. lesariade smo se splošnemu slavu pridružili s pesmijo:

„V STRAŽI RASTE NOVOLES...“

ženske: 1. Elan (Begunje), 2. Novoles, 3. Brest (Cerknica),
EKIPNI VRSTNI RED:
1. Brest (Cerknica), 2. Stol (Kamnik), 3. Elan (Begunje).

Šahistke so bile med najboljšimi, šahisti pa oslavljeni niso mogli poseči v boj za visoko uvrstitev.

Veseli in žalost!

Naši balinarji na lesariadi niso zatajili:

Peto mesto za odbojkarice je dobra uvrstitev.

NOVOLES PO NEZGODAH NAD REPUBLIŠKIM POVPREČJEM

Kako zmanjšati število nesreč pri delu?

Številni primeri kažejo, da bi bilo delovnih nezgod lahko v naši delovni organizaciji precej manj - Varstvu pri delu bomo morali posvetiti znatno večjo pozornost kot do zdaj, vendar se moramo za to zavzeti vsi brez izjeme

Pri delovnih nezgodah smo v Novolesu s 15 odstotki presegli republiško povprečje (12 odst.). To je dovolj prepričljiv podatek, da se ob njem zamislimo, poiščemo razloge za nezgode in ukrepamo.

„Zarišča“ nezgod, ki najobčutnejše kvarijo naše bilančno povprečje nezgod, je bilo možno razbrati iz polletnih in letnih poročil o bolniškem staležu, števila delovnih nezgod na podlagi prijav in ugotovitev zdravnika.

Hujše nezgode z večjim številom dni bolovanja (ali 35 odst. nezgod glede na skupno število vseh primerov) se pripetijo na krožnih in tračnih žagah, skobeljnih in rezkalnih strojih. Največ nezgod (60 odst.) je nastalo pri delu na transportu in pri najrazličnejših drugih ročnih delih. V prvem primeru gre za nezgode, ki jih je možno zmanjšati s smotrnejšo in večjo uporabo zaščitnih sredstev in varnostnih ukrepov.

Nekaj primerov, izpisanih iz prijav nesreč pri delu, osvetli glavne razloge za tako velik odstotek (60 odst.) nezgod pri transportu in ročnih delih, hkrati pa je iz njih razbrati tudi že ukrepe. Poglejmo, zakaj se ljudje ponesrečijo!

Tudi za majhno poškodbo je potrebna takojšnja pomoč!

Ko se je napotila na delovno mesto, je z nogo zadel trd predmet in si poškodoval palec.

Delavec je hotel naviti stensko uro, pri tem pa mu je spodletelo, in je z desno nogo stopil v kotliček za kuhanje kcleja.

Pri prevažanju furnirja do delovnega mesta si je delavka s transportnim vozičkom povzela prste desne noge.

Pri odpiranju okna je delavka s haljo zapela desko, ki ji je nato padla na levo nogo.

Pri transportu obdelovalnih nožev si je delavec poškodoval mezinco desnice.

Delavec je čistil stezo pred decimirnico in stopil z levo nogo na žebelj, ki je molel iz deske.

Do poškodbe sredinca na desni roki je prišlo, ko so se med transportom zrušili sežeri.

Pri prehodu čez valjčno progo je delavki spodrsnilo. Pri padcu si je poškodovala mezinco leve.

Na moznickarki je delavec nameraval z izvijačem odviti vpenjalno glavo svedra, izvijač pa mu je spodletel in si je rnil levo roko.

Ko je delavec potiskal zlozaj po valjčni progi, je zadel ob drug zlozaj in si pri tem poškodoval sredinco desnice.

Iz teh primerov, ki so zelo pogostni, lahko ugotovimo, da botrujejo nezgodam največkrat slaba organizacija dela, nepripravljen osebni odnos do dela, neupoštevanje varnostnih predpisov in podobno. Na prvi pogled se zdi, da je te nezgode težko preprečiti, saj so zlasti posledica delavčevega osebnega odnosa do dela. Da bi spremenili tak odnos delavcev do dela, je nujno doseči, da bo varstvo pri delu uživalo največjo možno podporo vodstva delovne organizacije. Varstvo naj bi doseglo vsaj tak ugled, kot ga ima sama proizvodnja. Vodstvo delovne organizacije bi moralo poskrbeti za odstranitev nevarnih mest in okoliščin, kjer se lahko pripeti nezgoda. Potrebno je uredi-

ti delovno okolje in organizacijo dela, delavce pa nenehno poučevati o tvarini iz varstva pri delu.

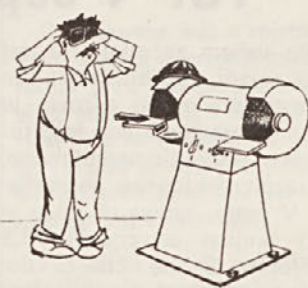
Na tehnično varnost delavcev lahko vsekakor najbolj vpliva konstruktor. Konstrukcije bi morale namreč biti zgrajene varno, da ne bodo potrebne dodatne varnostne naprave, ki največkrat le ovirajo proizvodnjo. Pri načrtovanju delovnih priprav in naprav bi moral konstruktor kar najbolj upoštevati načela ergonomije. Delavcu mora zagotoviti zaosten manevrski prostor, mu s tem omogočiti varno gibanje in udobno držo pri delu. Pri sistemu valjčnih prog in transportnih trakov je bilo vse to premalo upoštevano. Zdaj se dogaja, da se delavci poškodujejo ob ostrih kovinskih robovih prav zaradi premajhnega prostora za gibanje, prihaja do padcev, transportne poti so največkrat težko prehodne zaradi vzdolžnih transportnih vozičkov na progi, čez katero je prehod izredno nevaren. V procesu proizvodnje prihaja do neskladnih vključevanj posameznih elementov, vse to pa je že naloga tistih, ki se ukvarjajo z organizacijo dela; namen organizacije dela je nemotena proizvodnja, ki pa je možna le tedaj, kadar je zagotovljena čim popolnejša varnost ljudi pri delu. Ne bi smeli dovoliti, da bi se v obratu kopičil odvečen material, ki tudi ovira gibanje in ogroža varnost delavcev. Velik del odgovornosti za to prevzemajo delovodje oziroma vodje izmen. Da bi dosegli uspeh v proizvodnji, so dolžni:

skrbeti za redno vzdrževanje delovnih naprav in pri-

pravilno razporejati delavce na delovna mesta, poučevati in navajati delavce na pravi način dela, delavce pri delu nadzorovati in popravljati napake, ki jih vidijo.

skrbeti za dobre medsebojne odnose in disciplino ter

vzdrževati red in čistočo v oddelku.

Navedeni primeri nezgod, iskanje odgovornosti in skrb za varno delo in še marsikaj bi nas pripeljalo v slepo ulico, če bi samo naštevali. Neobhodno je, da število nezgod v najkrajšem času zmanjšamo vsaj na republiško povprečje, to nalogo pa nam je med drugim dal tudi republiški inšpektor za delo z oddelčno.

Naj ob koncu poudarim pravilo, ki ga vsi poznamo: skrb za to nalogo moramo prevzeti vsi zaposleni, odgovornost naj se stopnjuje le s položajem.

RUDI IVANČIČ

Enkrat mesečno samo novice iz TOZD TSP

TOZD TSP je začela izdajati bilten, v katerem obvešča svoje delavce o gospodarskih in drugih dogodkih

Nujnost podrobnega informiranja svojih delavcev o problematiki dela v TOZD so najbolj poglobljeno dojeli v TSP. Začeli so izdajati informativni bilten, ki bo enkrat mesečno prinašal novice in posnetke gospodarskega stanja v TOZD. Tudi v našem glasilu bomo ponatiskovali zanimive izvirne iz tega biltena. Za začetek objavljamo biltenov članek o gospodarskem stanju v TOZD TSP.

Gospodarsko stanje TOZD TSP v septembru 1974

Po slabem začetku leta, saj smo zaradi nenehne rasti cen repromaterialov in surovin in naših zamrznjenih cen kar štiri mesece poslovali nerentabilno, se rezultati bistveno popravljajo. V maju, juniju in juliju je bilo skupno ustvarjenih 93,5 milijonov S din čistega dohodka in je s tem pokrita vsa izguba za nazaj. Rebalans plana do konca leta 1974 predvideva 8,6-odstotno profitno stopnjo. Plan proizvodnje dosegamo, po mesecih pa kaže takole (TSP in Dvor):

1. julij: plan 5.994.400 din, izpolnitev: 6.107.079 din ali 101,8 odst.;

2. avgust: plan 5.850.000 din, izpolnitev: 5.690.000 din ali 97,2 odst.

Plan gibanja fiksnih stroškov (rezila, material za strojno vzdrževanje, elektro vzdrževanje itd.) ni presežen, kar je razvidno iz vsakomesečnega obračuna stroškov.

Tudi pri direktnih stroških (surovine, pomožni material in osebni dohodki) imamo prihranek, sicer zelo majhen, ker imamo nekaj prihrankov pri pomožnem materialu in ravno toliko prekoračitev pri surovinah. S prodajo ni težav, saj imamo skladišča čisto prazna in zaenkrat še vedno ne moremo zadostiti povpraševanju.

Vse kaže, da bomo leto zaključili dokaj uspešno. Imamo pa nekaj nerentabilnih proizvodov, ki morajo takoj v revizijo ali pa jih bomo prenehali izdelovati, da ne bodo kvarili rezultatov.

Proizvodnja v avgustu se ni odvijala zadovoljivo in po planu zaradi težav, ki so nepredvideno nastale v poteku proizvodnje.

Pohištvo: planirano 5.250.000 din, doseženo 4.990.000 din,

kooperacija: planirana 600.000 din, doseženo 700.000 din.

Razlika do doseženega plana 160.000 din res ni velika, dokler ne pogledamo, s kakšnimi naporji in posebnimi ukrepi smo prišli do tega rezultata. Za ta, komaj zadosten, rezultat smo porabili 4786 nadur, ki pa niso dale pričakovanega uspeha. Da bomo bolj konkretni, bomo napake v grobem orisali po od-

delkih. V naslednjih številkah Biltena bomo to opisali po fazah dela, če bo to potrebno.

DECIMIRNICA

V decimirnici moramo bolj paziti na pravilno izkoriščanje lesa, tako krojilci kakor tudi cirkularisti. S tem se bo občutno zmanjšal izmet, ki je bil do sedaj prevelik.

MASIVA – PLOSKEV

Pri posameznikih v teh dveh oddelkih opazamo nepravilen odnos do dela, kar povzroča zastoj v proizvodnji, nepotrebno popraviljanje elementov, to pa povečuje število ur in nadur. Če se bo to nadaljevalo, bo potrebno ukrepanje, ki pa ne bo ostalo brez posledic za povzročitelja.

LAKIRNICA

Kljub težkim delovnim pogojem je ta oddelek eden naj-

marljivejših. V avgustu so bile težave zaradi popraviljanja elementov, ki pa jih z malo več pazljivosti ne bi bilo. Popravilo elementov je povzročilo zvečanje števila nadur.

MONTAŽA – TAPETNIŠTVO

Oba oddelka sta imela v avgustu nepredvidene težave zaradi neresnega dela v nabavi, saj se je zgodilo, da ni bilo dela, oziroma se ni vedelo za dva dni naprej, kaj se bo delalo. Ko je bil material dobavljen, je bilo potrebno delati v nadurah, da se je nadoknadilo zamujeno.

Vse grobo navedene napake so prispevale k slabemu doseganju proizvodnje in povečanju nadur. Predpisani plan za mesec avgust bi bil lahko dosežen brez nadur v vseh oddelkih, razen v lakirnici, ki je ozko grlo proizvodnje.

J. K.

SKLEPI NISO SAMO NEPOMEMBNA ČRKA NA PAPIRJU

KAKO DELUJEJO UKREPI?

Splošno porabo v podjetju naj bi zmanjšali za 204.000 din

Že v prejšnji številki našega glasila smo pisali o težavah, ki spremljajo Novoles v letošnjem drugem polletju, kar moramo odpraviti. Seznajeni smo bili tudi z ukrepi, s pomočjo katerih naj bi to storili.

Nedavno je bila na podlagi sklepa političnega aktiva skupna seja poslovnega odbora in sekretariata osnovne organizacije Zveze komunistov v Novolesu. Na njej smo pregledali sklepe po rokih in kako se uresničujejo.

Kot se spomnimo, se je eden od pomembnih ukrepov nanašal na to, da moramo proizvodnjo povečati za 3 odstotke in izdelati načrt. Načrt je zdaj izdelan, dobiček pa smo predvideli v višini 5,7 odst., to pa je manj od lanskega. Bitka za proizvodnjo torej ne sme pojenjati, če hočemo dobiček na nezmanjšani ravni.

Večji del razprave je bil namenjen informiranju delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela. Vsaka TOZD ima svoj način obveščanja, obveščanju je treba določiti le stalno

obliko. Tega ni možno uresničiti takoj, vendar bomo na neurejeno vprašanje nenehno opozarjali in računamo, da bomo pri informiranju dosegli večjo aktivnost.

Precej časa smo na sestanku odmerili problematiki v zvezi z zalogami materiala. Zaloge so precejšnje, nabavna služba pa je že predlagala, kako jih zmanjšati. Najpomembnejše naloge v zvezi s tem so:

- unifikacija materiala; to pomeni, da bi podoben material uporabljali v več TOZD in ne saka TOZD svojega;
- odprodaja nekurantnega materiala;

- ustavitev naročil za materiale, katerih količina je velika;
- delitev dobavnih rokov;
- izdelava bolj preciznih proizvodnih načrtov, deljeni naj bodo po dekadah, ker bo na ta na-

čin lažje doseči tudi delitev dobave.

S temi ukrepi bi dosegli optimalne zaloge in zanje porabili manj denarja. Akcija je že v teku. Dodali pa smo sklep, da se material razdeli po temeljnih organizacijah združenega dela, tako da bo vsaka odgovarjala za svojo količino. S tem bomo dosegli večjo odgovornost in skrb pri naročanju.

Enako velja tudi za zaloge gotovih izdelkov, ki nas tudi prekomerno bremenijo, če so prevelike.

Pomembno področje je splošna poraba. Na predlog APS naj bi porabo povprečno znižali za 10 do 15 odstotkov ali za okoli 204.000 din.

Sklepe in ukrepe torej uresničujemo. Posebna naloga pa je, da to izvajanje sproti spremljamo. Vemo tudi, da bomo dobre uspehe in uspešen konec leta dosegli le s skupnim in enotnim delom.

Kadrovske vesti za avgust

Avgusta se je v Novolesu zaposlilo 35 novih delavcev, podjetje pa je za pustilo 21 ljudi, od tega 8 sporazumno

V avgustu se je na novo zaposlilo 35 delavcev:

Govorizam pristrigli perutnice

Izvirom govoric priti do dna!

V zvezi z govoricami o domnevni kraji v TOZD TSP smo dobili od komisije za izrekanje ukrepov omenjene temeljne organizacije združenega dela naslednje pojasnilo:

„Na zahtevo centralnega odbora delavske kontrole in v zvezi z zapisnikom z dne 3. septembra 1974 je komisija za izrekanje ukrepov takole postopala:

Takoj, ko so se pojavile govorice o domnevni kraji v TOZD TSP, smo zahtevali zaslišanje čuvajev, ki so opravljali službo, hkrati pa smo zadevo prijavili organom milice.

Vse poizvedbe so bile negativne. Da bi ugotovili dejansko stanje, smo opravili manjšo inventuro v skladišču in montaži ter dognali, da nič ne manjka. Ne glede na to smo zaslišali osebe, ki naj bi o stvari največ vedele. Na podlagi tega zaslišanja se osumljenim ni dalo ničesar dokazati, zato menimo, da so bile govorice zlonamerne in škodljive za javni red in mir.

Komisija bo poizkusila priti do dna virom govoric, da bi lahko oškodovanci začeli civilno pravdo.

KOMISIJA ZA IZREKANJE UKREPOV TOZD TSP“

TOZD TDP: BLATNIK Albin, GOLOBIC Marjan, ŠKUFCA Ciril;

TOZD TVP: SENICA Boris, MRVAR Miha, PUST Franc, MIŠJAK Jožica;

TOZD Žaga Straža: AŠČIČ Ivo;

TOZD TPI: PRIMC Jože;

DSSS: JAKŠE Ivica;

SLAK Ivanka, ZUPANČIČ Anton.

V avgustu je z delom prenehalo 21 delavcev:

sporazumno: KOŠIR Ana, DRAGAN Tine, OBERSTAR Milena, SAJE Rozalija, SENICA Boris, ZUPANČIČ Drago, SIVONJIČ Marko, SAJKO Ivan;

samovoljno: BUBNJIČ Nikola, KRALJ Jože, LUZAR Dušan, PUREBER Emil;

v času poskusnega dela so prekinili delo: SIVONJIČ Ivan, SIVONJIČ Tomo, OKLEŠČEN Zdenko, GRBIČ Sveto, GRIL Drago, GRGIČ Mato, LAVRIČ Jože;

v pokoj: HOČEVAR Ida;

v JLA: MARC Anton.

Sredstva obveščanja so sestavni del samoupravljanja

TOZD TSP obrat Dvor: HREN Mojca, NOSE Frančiška, OŽBALT Marjetka, HOČEVAR Marija, KONCILJA Valerija, LAVRIČ Jože, PUCELJ Jožefa, ŠUŠTAR Franc, DRAB Ivan, TRLEP Anton, ŠTRAUS Jožefa;

TOZD TSP: PETAN Ivan, GRBIČ Sveto;

TOZD TPP: KASTELIC Anton, GRIL Drago, TURK Jože, KRAŠEVEC Jože, KOSTELLEC Jože, URBANČIČ Marjan;

TOZD TES: GRČAR Martin, DRGANČ Stanislav — iz JLA;

Obrat v Trebnjem: STRAH Anton, KRAVCAR Anton,

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in dobrega očeta, sina in brata

inž. JANEZA BUKOVCA

se iskreno zahvaljujem vsem pri podjetju Novoles, ki so nam v težkem času kakorkoli poskušali olajšati trpljenje in z dobroto nadomestili bolečo izgubo. Žalujoci: žena Ivanka, hčerki Janja in Mirjana, oče Jože, bratje Jože, Stefan in Franc.

Zahvala

Ob smrti moje drage mame se najtopleje zahvaljujem sindikalni organizaciji TOZD TSP in sodelavcem za podarjeni vrnec in za izrečeno sožalje.

ANICA STRAJNAR

JANEZU BUKOVCU V SPOMIN

Spet je izgubljena bitka s smrtjo: zahrbtna bolezen je za vselej iztrgala iz vrst sodelavcev, znancev in prijateljev Janeza Bukovca. Izgubili smo človeka, s katerim smo preživeli desetletja v dobrem in slabem, v viharjih in sončnih dneh.

Janezova življenjska pot ni bila lahka. Odraščal je v skromnih razmerah, bolj v pomanjkanju kot v obilju. Že zgodaj se mu je dan začel in končal z delom. Brezskrbnega otroštva ni imel.

Malokdaj in malokomu se je potožil. Mladost ga je naučila, da je sam prenašal tegebe.

Od osnovne šole v rojstni Vavti vasi ga je prizadevnost vodila prek ljubljanske tehniške srednje šole v Kranju na višjo šolo za organizacijo dela. To šolo je Janez uspešno končal pred desetimi leti — med prvimi v Sloveniji.

Po šoli si je zelo prizadeval. Kolesje tradicije pa je strlo prenekatero njegovo zamisel na področju organizacije dela. Ni se umaknil. Dela se je vselej lotil s še večjo vnetostjo. Pri tem je vselej malo zahteval zase. V zadnjih letih je vložil mnogo truda v operativno načrtovanje.

Ni bil vselej deležen razumevanja. Očitati so mu tako imenovano teoretiziranje. Kajpak: oral je ledino, pri tem pa je navadno težko. Toda čas je potrdil, da je imel Janez prav, njegovo delo je ostalo in se bo nadaljevalo. Ni bilo in ni otipljivo kot sezidana tovarna, a v bistvu več vredno, ker ima trajne učinke.

V delovni vnetosti si Janez ni privoščil počitka. Dom, ki si ga je bil zgradil, je zdaj nenadoma brez njega. Napor je bil za njegove moči le prehud. Omagal je v času svoje največje ustvarjalne sposobnosti.

Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Slavko VIDMAR. Izdaja Lesni kombinat „NOVOLES“ v Straži pri Novem mestu. Naklada 1600 izvodov. Stavek, filmi in montaža ČZP DOLENJSKI LIST. Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto.

NOVOLES	VOZARNA	BREZBARVEN PLIN	ŽELEZOV KRŠEC	ZVIJAČA	BARIJ	LUXEMBURG	VERSKA PODOBA	CERKVENI PEVSKI ZBOR	POVELJNIK KOZAKOV
OBLIKA VLADAVINE									
NRAVOSLOVJE						POJEM V GEDMETRIJI			
						TISTI, KI VODI DELO			
ŽENSKO IME					ŽENSKO IME				
					NEMČIJA				
MESTO VSTAJE V MAKEDONIJI								14 ČRKA V ABECEDI	
								NEMŠKI STANDARD	
REKA V ČRNI GORI					ZAGREBŠKA FOLKLORNA SKUPINA				
					TONA				
ANTUN NALIS			KRALJ (ANGL.)	KAZALNI ZAJMEK			VEZNIK		
				VRSTA VOLNE			KISIK		
NOVOLES	SPOMLADA- NSKA BOLEZEN	KRALOVAC			MNEZ (NEMŠKO)				NASPROTNO OD STAR
		REKA			8 ČRKA ABECEDI				ODISEJEVA DOMOVINA
ZELENEC (ZANIZŽIVO)							SAMOGLA- SNIKA	ITALIJA → ↓	
BORIŠČE					OSVEŽILNA PIJAČA				
					BEOGRAJSKI TEDNIK				
10 ČRKA ABECEDI		PREGANJANJE						ZAČETEK ABECEDI	
		MOŽNA KARTA						IRIDIJ	
PANČEVO			TUJE ŽENSKO IME				INDUSTRIJSKI KOMBINAT		
			URAN				AUSTRIJA		
MESTO V EGIPTU						PREDUJEM			